

ЗВІТ

про результати акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0126-224
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
ID ОП у ЄДЕБО	29453
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Освітньо-професійна програма «Біологія та валеологія в закладах освіти». Освітній рівень другий (магістерський). Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка. Спеціальність 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/zvit_samootsinka/samoots_biology.pdf

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	Копійка Віра Вікторівна
Члени експертної групи	Цуруль Ольга Анатоліївна Шутка Інна Василівна
Залучений представник роботодавців	
Спостерігачі	
Дати виїзду до ЗВО	02.12.2019 – 04.12.2019
Посилання на програму виїзду експертної групи до ЗВО	http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/rozklad_exp/Programma_vizytu_biolog.pdf
Дата надходження звіту до Національного агентства	16.12.2019
Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за наявності)	

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затверджені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

⟨⟩ наявні

⟨⟩ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

⟨⟩ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

⟨⟩ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

< * > відсутні

Обґрунтування:

Підстави для прийняття рішення про відмову щодо акредитації ОП відсутні: відомості, представлені у документах, достовірні; представники ЗВО перешкод для роботи експертної групи не створювали; підстав вважати, що освітній процес за ОП не здійснюється, немає

3. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

Освітня програма «Біологія та валеологія в закладах освіти» створена згідно чинного законодавства та внутрішніх нормативних актів Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Вона є актуальною та збалансованою щодо врахування сучасних вимог ринку праці та об'єктивно відображає інтереси усіх стейкхолдерів освітнього процесу. Освітня програма узгоджується з місією та стратегією розвитку ЗВО, враховує потреби регіону, орієнтована на розвиток міжнародної співпраці. Результати роботи експертної групи засвідчили, що в цілому є відповідність якісному рівню організації таких освітніх процесів: формулювання цілей ОП; структура та зміст ОП; доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання; організація навчання і викладання за ОП; контроль знань, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність; забезпеченість освітнього процесу людськими ресурсами; формування освітнього середовища та матеріальних ресурсів; розробка та впровадження системи внутрішнього забезпечення якості ОП; прозорість і публічність освітнього процесу в ЗВО. Освітня програма має потенціал для подальшого удосконалення. Таким чином, освітня діяльність за даною ОП загалом відповідають усім критеріям Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм з недовліками, що не є суттєвими (рівень В)

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик:

Освітня програма є орієнтованою на реалізацію завдань Нової української школи, сформована у відповідності до місії та стратегії освітньої діяльності ЗВО, враховує регіональний контекст та закордонний досвід. Навчання і викладання за ОП здійснюється на високому науково-методичному рівні та забезпечує формування системи передбачених програмою компетентностей. Інтереси стейкхолдерів враховуються при доповненні та оновленні даної ОП. Найявне як задокументоване, так і неформальне врахування пропозицій здобувачів освіти та роботодавців щодо якості ОП. Інформація щодо умов прийому на навчання до ЗВО та підготовки здобувачів знаходиться у відкритому доступі, є чіткою і зрозумілою. Процедура вибору дисциплін студентами задовольняє їх інтереси щодо набуття системи компетентностей. Створені умови для формування індивідуальної освітньої траєкторії. В ОП значна увага приділяється практичній складовій. Присутня науково-дослідна складова у викладанні та навчанні за даною ОП. Студенти залучені до реальних наукових досліджень, у тому числі і до міжнародних наукових проєктів. Значне місце при реалізації ОП посідає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок. Найявна чітка система рейтингування викладачів, яка включає навчально-методичну складову, наукову діяльність, підвищення викладацької майстерності, що задовольняє всіх учасників освітнього процесу. У ЗВО організована система підвищення кваліфікації викладачів групи забезпечення ОП, яка передбачає довгострокові стажування в європейських університетах. Процедура конкурсного добору викладачів є прозорою та публічною. ЗВО, в тому числі корпус, де розташовуються більшість кафедр природничого факультету, мають власну добре розвинену інфраструктуру (гуртожитки, медичний пункт для надання невідкладної допомоги, спортивна зала, бібліотека, їдальня, оранжерея, зоологічний музей, навчальні аудиторії та лабораторії, комп'ютерні класи). Санітарно-технічний стан усіх приміщень, навчальних та лабораторних аудиторій відповідає вимогам чинних норм та правил експлуатації.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Суб'єктна роль студентського самоврядування у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП на етапі становлення. Доцільним є удосконалення дієвих технологічних процедур перевірки студентських наукових робіт на унікальність. Розвиток викладацької майстерності науково-педагогічних працівників у більшості випадків стимулюється моральним заохоченням. Виникають складності з пошуком документів на сайті університету, що потребує, на нашу думку, удосконалення структури сайту. Виявлені недоліки не мають суттєвого впливу на якість підготовки фахівців за даною освітньою програмою.

4. Аналіз

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

Місія та стратегія ЗВО викладені у документах: «Політика в сфері якості Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди» (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/politika%20v%20sfere%20yakos.pdf), «Перспективна розгорнута програма діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди до 2020 р.» (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Perspektivna_rozgornyta_programa_do_2020.pdf) та «Статут Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди» (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Statut_30.08.2017.pdf). Цілі ОП сформовані чітко, узгоджуються з місією та стратегією ЗВО, відповідають основним стратегічним завданням діяльності ЗВО як навчального, наукового і виховного центру Харківського регіону з підготовки вчителів біології та основ здоров'я, науково-педагогічних кадрів ЗВО. Під час зустрічей з керівником, представником відділу менеджменту і моніторингу діяльності університету, учасниками освітнього процесу підтверджено розуміння ними основних стратегічних напрямів роботи ЗВО та природничого факультету.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Згідно цілей ОП здійснюється підготовка викладачів (біології, валеології), вчителів біології та основ здоров'я, адаптованих до умов роботи у сучасних закладах вищої та базовій середньої освіти, позашкільних закладах відповідного спрямування. При розробці ОП були враховані пропозиції стейкхолдерів (роботодавців, здобувачів вищої освіти, академічної спільноти). Так, до складу проектної групи ОП входить О. В. Бугакова (директор Харківської гімназії №116 імені Молодої гвардії, канд. пед. наук) та М. І. Осинський (голова спілки студентів та молоді природничого факультету Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди). Також до ОП додаються рецензії – відгуки зовнішніх стейкхолдерів (директора педагогічного ліцею №4 м. Харків, канд. пед. наук І. І. Черевань та директора Харківської загальноосвітньої школи І-ІІІ ст. №59 І. О. Уварової). Під час зустрічі з роботодавцями О. В. Ведяєвою (директором Харківського ліцею №107) та І. І. Черевань (директором Харківського педагогічного ліцею №4, рецензентом даної ОП) було підтверджено обговорення складових ОП (ПРН) та врахування рекомендацій роботодавців щодо підготовки фахівців даного напрямку. Роботодавцями також було наголошено на нагальній потребі та брак педагогічних кадрів за спеціальністю «Біологія та здоров'я людини» у м. Харків та області. За словами директорів вказаних ліцеїв рівень підготовки магістрів даної ОП, які проходили на їх базі педагогічну практику, є досить високим та відповідає рівню кваліфікованого працівника з гарною мотивацією до

педагогічної діяльності у ЗЗСО. Дану ОП вирізняє залучення здобувачів ОП до реальних наукових досліджень та стажувань (на базі інших вітчизняних та закордонних навчальних і науково-дослідних установ), ґрунтовна методична та фахова підготовка, значний об'єм практик. Здобувачі відзначили створені належні умови для розвитку їх творчого потенціалу та формування професійних компетентностей під час реалізації практичної складової ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Факти, докази та їх аналіз:

Основне завдання реалізації ОП є формування професіонала із сучасним науковим світоглядом і мисленням, який володіє сучасними методиками освітнього, виховного, дослідницького, інноваційного характеру у галузі педагогіки, методики середньої освіти та сучасної біологічної науки. За результатами навчання здобувач може проводити фахове навчання з біології, валеології та основ здоров'я. Розробниками брався до уваги факт недостатньої кількості фахівців (вчителів шкіл) з даної спеціальності. Спираючись на досвід аналогічних ОП, було посилено практичний компонент – збільшення педагогічних практик. При формуванні ОП укладачами аналізувався досвід інших ОП даного спрямування: Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка та Поморської Академії в м. Слупськ (Польща). З останньою укладена угода про співпрацю щодо отримання «подвійного» диплому.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).
За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

За відсутності Стандарту за відповідною спеціальністю другого рівня вищої освіти розробники ОП керувалися вимогами Національної рамки кваліфікації для даного кваліфікаційного рівня, що вказано у відомостях про самооцінювання. У ОП вимоги до результатів навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності відповідають восьмому рівню НРК України, EQ-EHEA - другий цикл, EQFLLL - 7 рівень, що відображено у даній ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

При підготовці та реалізації ОП враховується орієнтація на завдання Нової української школи, результати аналізу аналогічних вітчизняних ОП та досвід іноземних закладів, регіональний показник потреби фахівців даної спеціальності. Налагоджена реальна співпраця з роботодавцями при формуванні та оновленні даної ОП. Здійснюється щосеместрове анкетування здобувачів вищої освіти з метою визначення їх рівня задоволеності освітнім процесом. Здобувачі, які навчаються за даною ОП, мають змогу отримати подвійний диплом українського та європейського зразків (Поморська Академія, м. Слупськ, Польща).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

Оновлення та доповнення складових ОП відбувається систематично, що було підтверджено під час зустрічей з роботодавцями, проте доцільно було б документально оформлювати даний процес

Рівень відповідності Критерію 1:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 1.1, 1.3 та 1.4. Враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 1.2, голістичний підхід в оцінюванні, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 1 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

Обсяг освітньої програми у кредитах ЄКТС відповідає Закону України «Про вищу освіту» та становить 90 кредитів, з яких цикл загальної та професійної підготовки, практичної підготовки та атестації складають 68 кредитів; на цикл дисциплін вільного вибору студента відводиться 22 кредити.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

На сайті ЗВО оприлюднено Положення «Про освітню програму у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди» <http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/Pologiniaaaa.pdf>. Зміст ОП має чітку структуру, її складові взаємопов'язані між собою, існує логічний зв'язок між теоретичною та практичною компонентами, формується цілісна система для реалізації ОП (формування професіонала, адаптованого до умов сучасних закладів вищої та базової середньої освіти, позашкільних закладів). Навчальний план підготовки за даною ОП містить 3 блоки: 1) цикл дисциплін теоретичної підготовки (61,5 кредити); 2) практична підготовка (22,5 кредити); 3) атестація здобувачів (6 кредитів). Перший блок (цикл дисциплін теоретичної підготовки) містить, в свою чергу, 3 складові: цикл дисциплін загальної підготовки – 14 кредитів; цикл дисциплін професійної підготовки – 25,5 кредити; цикл дисциплін вільного вибору студента – 22 кредити). Другий блок навчального плану (практична підготовка) також складається з 3-х складових: педагогічної практики у закладах загальної та спеціалізованої середньої освіти (7,5 кредити), науково-педагогічної практики у закладах вищої освіти (7,5 кредити) та науково-дослідної практики (7,5 кредити). У ОП наведено матрицю забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми. Для забезпечення кожного з програмних результатів залучені дисципліни обов'язкового компоненту, вибір та послідовність яких є обґрунтованим щодо заявлених в ОП цілей навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

Зміст ОП свідчить про загальну відповідність предметній області спеціальності 014 «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)». Усі програмні результати навчання зазначеної ОП забезпечуються освітніми компонентами, які включені до обов'язкової компоненти. Освітні компоненти ОП загальної та професійної підготовки дозволяють сформуванню у здобувачів фахові компетентності в галузі сучасної біологічної науки, проведення біологічних досліджень у польових та лабораторних умовах з подальшою інтерпретацією результатів. Також здобувачі вищої освіти набувають психолого-педагогічних компетентностей, здатності планувати здоров'язбережувальну, оздоровчо-реабілітаційну, рекреаційну роботу в закладах середньої та позашкільної освіти.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

У Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди розроблено «Положення про вивчення навчальних дисциплін вільного вибору студентів» http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/23_Polozhennya_vilnyy_vybir_nova_redaktsiya.pdf Кожний студент має індивідуальний навчальний план. Студенти мають можливість здійснити вибір з блоку дисциплін вільного вибору (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Bloky_vilnogo_vyboru_2019/Bloky_vilnogo_vyboru_magistry_2019/Aktualni_pyt_biologii.pdf), який спрямований на формування відповідних компетентностей. Формування груп студентів з вивчення дисциплін вільного вибору здійснюється в он-лайн режимі на сайті ЗВО. Студенти надають перевагу тим дисциплінам, які безпосередньо пов'язані з їх майбутньою професійною діяльністю. Обсяг вибіркового навчального складу складає 22 кредити (24,4%). Проте до числа вибіркового освітнього складу можуть включатися також і практики, які у даній ОП складають додатково 22,5 кредита, що відповідає вимогам підкритерію 2.4 щодо права здобувача обирати дисципліни обсягом не менше 25% (висвітлено у Статуті університету», розділ 15, п. 15.4 http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Statut_30.08.2017.pdf). Перелік та анотації вибіркового складу розміщуються на веб-сайті університету на інформаційній сторінці спеціальності (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Informatsiyeni_pakety/014_SO_Biologiya.pdf). На зустрічі зі студентами з'ясовано, що перелік вибіркового складу та процедура їх вибору задовольняють потреби здобувачів освіти. Процедура вибору дисциплін, формування навчальних груп за вибірково вибраними дисциплінами є прозорою та зрозумілою.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Факти, докази та їх аналіз:

Практична підготовка здобувачів за даною ОП передбачає наявність трьох видів практик: педагогічної у закладах загальної та спеціалізованої середньої освіти, науково-педагогічної у закладах вищої освіти, науково-дослідної для виконання індивідуальної роботи магістра. Для проходження вказаних видів практик у ЗВО укладені угоди про співпрацю з науковими установами та навчальними закладами, які були надані під час зустрічі з керівником відділу практик. Загальний обсяг практичної підготовки складає 22,5 кредитів ЄКТС (25% від загального обсягу кредитів ОП). Така кількість кредитів на практичну підготовку за даною ОП сформована за результатами анкетування здобувачів та співпраці з роботодавцями (закладами загальної та спеціалізованої середньої освіти). Педагогічні практики включають організаційну, методичну, навчальну та виховну роботу, що дозволяє здобути фахові компетентності викладача, вчителя біології та валеології, основ здоров'я. Також здобувачі залучаються до підготовки, організації та проведення регіональних учнівських олімпіад, турнірів, конкурсів. Результати науково-дослідної практики дозволяють здобути навички виконання цілісного наукового дослідження, що формує у здобувачів здатність у подальшій педагогічній діяльності кваліфіковано готувати конкурсні учнівські (МАН тощо), студентські роботи або бути підготовкою до навчання на третьому рівні вищої освіти.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

В ОП серед загальних компетентностей знайшли відображення соціальні навички, які відповідають заявленим цілям даної освітньої програми. ОП у циклі загальної підготовки здобувачів містить дисципліну «Психологія», яка тісно пов'язана з формуванням соціальних навичок. Крім того, студенти відмічають, що формування таких навичок відбувається також через функціонування наукових гуртків, усі форми педагогічного спілкування з викладачами, які працюють за ОП. Під час реалізації ОП у всіх її складниках приділяється значна увага здобуттю соціальних навичок, що є необхідним доповненням до професійних навичок у педагогічній галузі (проведення дискусій, публічний захист індивідуальних завдань, дискусії в інтерактивній формі, рефлексії).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

За відсутності Стандарту вищої освіти за спеціальністю розробка ОП здійснювалась відповідно до Закону України «Про вищу освіту»; Наказу МОН України № 506 від 31.05.2016 р. «Про затвердження Переліку предметних спеціалізацій спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)», за якими здійснюється формування і розміщення державного замовлення та поєднання спеціальностей (предметних

спеціалізацій) в системі підготовки педагогічних кадрів; Національного класифікатора України «Класифікатор професій» ДК 003:2010; Наказу МОН України №1151 від 06.11.2015 р. «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»; проекту Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (TUNING) – всього 15 позицій, які наведені у ОП.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Обсяг ОП на другому (магістерському) рівні вищої освіти становить 90 кредитів ЄКТС. Розподіл навчального навантаження визначається Наказом ХНПУ імені Г.С. Сковороди №44-од від 13.03.2019 «Про організацію освітнього процесу в новому навчальному році та про планування навчальної роботи науково-педагогічних працівників університету у 2019/2020 навчальному році» <http://smc.hnpu.edu.ua/normatyvna-baza/nakazy-hnpu>, http://smc.hnpu.edu.ua/files/Nakazy_2018_2019/Nakaz_HNPU_44_od_13032019_Dodatok_04.pdf. Аудиторне навчання складає 1/3, обсяг самостійної роботи здобувачів становить 2/3 від загального обсягу годин з кожної дисципліни. Зі слів фокус-групи студентів обсяги самостійної та аудиторної роботи збалансовані та є достатніми для опанування теоретичної підготовки та практичних навичок за ОП. Фактичне навантаження здобувачів відповідає даним навчального плану даної ОП.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Значна частинна здобувачів освіти працює в ЗЗСО та має індивідуальний графік навчального процесу, узгоджений з викладачами навчальних дисциплін та деканатом. При цьому в основі навчання лежить модель поділеного тижня: навантаження здобувачів освіти розраховане таким чином, що більшість з них третину часу працює у ЗЗСО, а інший час – навчається за ОП за індивідуальним графіком. Зі слів науково-педагогічного персоналу та здобувачів укладених тристоронніх угод із закладом освіти та роботодавцем щодо дуальної форми освіти немає (процес ускладнений через пересторогу роботодавців щодо необхідності у подальшому забезпечення такого здобувача житлом)

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

При реалізації ОП передбачений значний обсяг практик для формування фахових компетентностей фахівця. При формуванні груп здобувачів з дисциплін вільного вибору студента 100% аудиторне навчання розпочинається при реєстрації в групу від 5 осіб. Більшість здобувачів даної ОП працюють в закладах середньої освіти, для цього студентам забезпечено широкі можливості у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

Формуванню соціальних навичок при реалізації ОП приділяється досить велика увага, проте вони не досить чітко прописані у ОП.

Рівень відповідності Критерію 2:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 2.1 - 2.5, 2.7 – 2.9. Враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 2.6, голістичний підхід в оцінюванні, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 2 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому на навчання за ОП оприлюднені на сайті ЗВО ([http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2019/Umovy%20PravylaHNPu%202019/Pravyla_27-06/Pravyla%20Pryjomu%20zi%20Zminy%20HNPu%202019%2027-06_5\(combinepdf\)%20site.pdf](http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2019/Umovy%20PravylaHNPu%202019/Pravyla_27-06/Pravyla%20Pryjomu%20zi%20Zminy%20HNPu%202019%2027-06_5(combinepdf)%20site.pdf)), є чіткими, містять розрахункову формулу формування загального балу вступника (п. 7.7), не містять жодних дискримінаційних положень. Програми та критерії оцінювання фахових вступних випробувань також оприлюднені на сайті ЗВО (<http://hnpu.edu.ua/uk/dodatkovyy-pryyom-magistr-denna-ta-zaochna-formy-navchannya>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Прийом на освітню програму «Біологія та валеологія в закладах освіти» здійснюється відповідно до загальних правил прийому на навчання здобувачів освітнього ступеня магістр. Правила прийому до ЗВО містять детальну інформацію щодо обсягу ліцензійного набору здобувачів на дану ОП, термін та вартість навчання за контрактом, враховують особливості даної ОП. Так, на навчання за даною ОП приймають здобувачів за даною спеціальністю та за перехресним вступом з інших спеціальностей. Зміст вступних випробувань відповідає рівню початкових компетентностей, необхідних для навчання за даною ОП. Під час вступу здобувач має скласти вступне фахове випробування з дисциплін «Біологія та методика викладання біології» та «Іноземна мова», програми яких оприлюднено на сайті ЗВО (<http://hnpu.edu.ua/uk/dodatkovyy-pryyom-magistr-denna-ta-zaochna-formy-navchannya>). Для вступників з інших спеціальностей передбачене додаткове вступне випробування з біології, програма якого оприлюднена на сайті ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, в тому числі під час академічної мобільності, викладені у Положенні про організацію освітнього процесу у ХНПУ імені Г.С. Сковороди (підпункт 11.6) та Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність студентів ХНПУ імені Г.С. Сковороди (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/25_Polozhenya_pro_akademichnu_mobilnist.pdf). Зарахування результатів навчання відбувається за індивідуальним планом здобувача та

можливе за умови, коли зміст навчальних дисциплін і практик збігається та академічна різниця становить не більше 25% кредитів. За результатами наданих документів від ЗВО було підтверджено реалізацію визнання результатів навчання здобувачів за даною ОП у Поморській академії м. Слупськ (Польща).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Результати навчання, отримані у неформальній освіті (тренінгові програми, публікація статті (тез), очна участь у конференціях, тематика яких відповідає програмовому змісту навчальних дисциплін), зараховуються та включені у складник рейтингу успішності студента «Попаудиторна діяльність», вага якої становить 10%. З критеріями розрахунку рейтингу студентів, у тому числі з формами та засобами неформальної освіти, здобувачі ознайомлені. Рейтинг здобувачів щосеместрово оприлюднюється на сайті (<http://smc.hnpu.edu.ua/studentu/rejting-uspishnost-studentiv>), а процедура його формування прозора. У ході зустрічі зі здобувачами вищої освіти підтверджена інформація щодо зацікавленості в отриманні додаткових балів (неформальна освіта) до поточної успішності, права студентів самостійно обирати форми та засоби реалізації неформальної освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

Інформація щодо правил прийому потенційних здобувачів до ЗВО та заявлена освітня програма знаходяться у відкритому доступі. Правила вступу на ОП та програма вступних іспитів відображають її специфіку, сприяють формуванню вмотивованого контингенту здобувачів освіти. У ЗВО за даною ОП існує практика академічного обміну з європейським університетом (Поморською академією, м. Слупськ), результати навчання якого визнаються у ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Доцільно було б більш структурувати інформацію для вступників

Рівень відповідності Критерію 3:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 3.2 - 3.4. Враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 3.1, голістичний підхід в оцінюванні, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Факти, докази та їх аналіз:

Досягнення заявлених у освітній програмі цілей навчання забезпечуються в умовах реалізації системи форм та методів навчання, яка передбачає організацію суб'єкт-суб'єктної взаємодії: інтерактивних, проблемно-пошукових, дослідницьких. Створені умови для вільного вибору студентами змісту та форм виконання завдань, що забезпечує реалізацію принципу академічної свободи. На зустрічі зі здобувачами підтверджено, що достатній рівень академічної свободи підтримується більшістю викладачів, студенти не обмежені у проявах свободи слова, творчості, поширенні знань та інформації.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

Інформація щодо освітнього процесу є зрозумілою та доступною. У інформаційному пакеті спеціальності (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Informatsiyni_pakety/014_SO_Biologiya.pdf) висвітлено зміст дисциплін за даною ОП. Навчально-методичними матеріалами студенти забезпечені та вчасно їх отримують. На веб-сайті ЗВО здобувач має змогу отримати інформацію про освітній процес, графік навчального процесу, розклад занять; передбачено виконання завдань дистанційним способом (вкладка «Студенту»). Під час зустрічі зі здобувачами було підтверджено, що цілі, зміст, програмні результати навчання, порядок і критерії оцінювання успішності студентів чітко сформульовані та оприлюднюються здобувачам на початку вивчення кожного освітнього компонента через усне повідомлення викладачем та силабуси дисциплін.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП здійснюється під час виконання студентами індивідуальної науково-дослідної роботи біологічного або педагогічного спрямування, проходження практик (на базі закладів середньої або вищої освіти, наукових установ) та при виконанні досліджень у лабораторіях ХНПУ імені Г.С. Сковороди або інших наукових та навчальних установ. Для ознайомлення експертній групі був наданий перелік тем магістерських робіт здобувачів 1-го року навчання даної ОП та завершені науково-дослідні роботи здобувачів 2-го року навчання спеціальності «Біологія» другого освітнього рівня. Апробація результатів проведених здобувачами досліджень здійснюється на міжнародних та всеукраїнських конференціях, а також у межах наукових заходів, проведених безпосередньо на базі ХНПУ імені Г.С. Сковороди: щорічний міжнародний

науково-практичній конференції «Природнича наука й освіта: сучасний стан та перспективи розвитку» та Харківському природничому форумі. Результати науково-дослідних робіт здобувачів публікуються у збірниках наукових праць, в тому числі таких, що видаються при даному ЗВО. Здобувачі беруть участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, виконанні індивідуальних завдань проблемної спрямованості в рамках окремої дисципліни.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Науково-педагогічні працівники систематично оновлюють зміст освітніх компонентів ОП, відповідно до чинних нормативно – правових документів та тенденцій розвитку сучасної біологічної науки, про що отримали підтвердження під час відповідної зустрічі з НПП. Крім того, викладачі активно впроваджують у освітній процес сучасні (в тому числі зарубіжні) методи та практики. Під час виїзної експертизи було виявлено, що контроль за навчально-методичним забезпеченням проводить щорічно гарант та представник відділу менеджменту та моніторингу діяльності ЗВО

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Природничий факультет залучений до програми міжнародного співробітництва «Еразмус+». Частина здобувачів ОП успішно пройшла навчання за програмою академічного обміну між ХНПУ ім. Г.С. Сковороди та Поморською Академією в м. Слупськ (Польща), про що зазначили здобувачі під час зустрічі з експертною групою. Також всі учасники освітнього процесу мають можливість брати участь у міжнародних конференціях, форумах, проектах, програмах; відмічено наявність безкоштовного доступу до міжнародних наукометричних баз даних Scopus, WoS та інших електронних ресурсів (мінімум протягом місяця у даному ЗВО (фінансова складова) або через уніфікований читацький квиток у інших ЗВО м. Харків протягом року). Гарантом ОП надані для ознайомлення угоди про співпрацю з іноземними ЗВО та відповідна супровідна документація таких обмінів у 2018/19 н.р. та 2019/20 н.р. На час візиту експертної групи зав. кафедри ботаніки, д. б. н., проф. Д. В. Леонтьєв перебував на черговому науковому стажуванні у Німеччині. На зустрічі з науково-педагогічним персоналом підтверджено успішне закордонне стажування близько 30% викладачів групи забезпечення: у КНР, Німеччині, Польщі, що дає можливість порівняльного аналізу особливостей організації освітнього процесу у вітчизняних і закордонних ЗВО та привнесення у реалізацію освітнього процесу за даною ОП іноваційних світових технологій та методик.

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

Навчання і викладання на ОП здійснюється на високому науковому та методичному рівні та забезпечує формування системи передбачених програмою компетентностей. Під час реалізації ОП у ЗВО дотримуються студентоцентрованого підходу та принципу академічної свободи. Перегляд та оновлення робочих програм відбувається щорічно. Студенти залучені до реальних наукових досліджень, в тому числі до міжнародних наукових проєктів

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4

Не виявлено

Рівень відповідності Критерію 4:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 4.1 – 4.5. ОП та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідають Критерію 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Загальні форми контрольних заходів здобувачів вищої освіти визначені у ЗВО Положенням про організацію освітнього процесу (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protzes_HNPU_2016.pdf, розділ 8). Основними видами контрольних заходів є вхідний (попередній) контроль, поточний (тематичний) контроль, модульний контроль, підсумковий (семестровий контроль, підсумкова атестація). До здобувачів ОП перед початком вивчення кожної навчальної дисципліни викладачами доводяться критерії оцінювання результатів навчання, форми контролю: поточне опитування, тестування (вхідного та вихідного рівня знань), оцінювання самостійної роботи, захист індивідуальних навчально-дослідних завдань та ін. Під час виїзної експертизи було виявлено, що критерії оцінювання є зрозумілими для здобувачів та сталими.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Атестація здобувачів вищої освіти проводиться у формі державного іспиту, який має 3 складові (атестаційний іспит з педагогіки, атестаційний іспит з психології та прилюдний захист індивідуальної науково-дослідної роботи магістра педагогічного або наукового (біологічного) спрямування). Кожна з 3-х складових оцінюється окремо, у підсумку виставляється загальна середня оцінка. Для ознайомлення групі експертів були надані витяги із засідань кафедр про затвердження тем магістерських робіт, журнал реєстрації результатів атестаційних іспитів з педагогіки та психології за 2018-2019 н.р., видані типографським способом методичні вказівки щодо правил оформлення індивідуальної науково-дослідної роботи магістра. Оскільки Стандарт вищої освіти за даною ОП відсутній, то атестація здобувачів за даною ОП регламентується Положенням про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» і «магістр», яке оприлюднено на сайті ЗВО (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/15_Polozhennya_pro_organizatsiyu_atestatsii.pdf).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Бесіда зі здобувачами показала, що вони добре обізнані у правилах проведення контрольних заходів, вважають їх обґрунтованими, доцільними та такими, що забезпечують об'єктивність оцінювання. Оцінка якості навчання та об'єктивність викладачів також контролюється шляхом проведення ректорських контрольних заходів, положення про які висвітлено на сайті ЗВО

(http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/09_Polozhennya_pro_rektorskyy_kontrolnyy_zamir_zna_n.pdf). Набір балів здобувачами ОП відбувається шляхом поступового накопичення протягом семестру, інформація про їх нарахування прозора, є незворотною, у доступі для інших здобувачів, що забезпечує об'єктивність оцінювання рівня знань. Використовуються ІКТ та технології тестового оцінювання програмних результатів навчання (на природничому факультеті обладнані 2 комп'ютерних класи). У випадку конфлікту інтересів щодо оцінювання результатів сформована чітка послідовність етапів оскарження результатів, про які здобувачі інформовані. Під час зустрічі зі студентами озвучений дуже низький рівень оскарження результатів контролю знань. Об'єктивність викладачів групи забезпечення ОП влаштовує здобувачів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

У ЗВО проводиться перевірка оригінальності авторського тексту програмою Unicheck у дисертаційних дослідженнях аспірантів та поданих до спецрад наукових робіт, монографій та статей, які подаються до періодичних видань, що індексуються у провідних міжнародних базах даних (Scopus, WoS тощо). Інші наукові публікації, в тому числі й студентські, перевіряються науковими керівниками доступними безкоштовними програмами з мережі Internet. Довідки про частку авторського тексту до науково-дослідної роботи магістра не підшиваються. У ЗВО діє Положення про академічну доброчесність у ХНПУ імені Г.С. Сковороди, яке оприлюднено на <http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/buhgalteria/polozhennya.pdf>. Існує порядок виявлення та встановлення порушень академічної доброчесності через Конференцію трудового колективу. Випадки плагіату серед всіх учасників освітнього процесу при реалізації даної ОП відсутні. На зустрічі зі здобувачами з'ясовано, що студенти обізнані з положеннями академічної доброчесності, розуміють різницю між запозиченням та плагіатом, а також важливість коректних посилань на джерела інформації. Питання дотримання академічної доброчесності містяться у змісті опитувальників для студентів.

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

Здобувачі відмічають, що у будь яких конфліктних ситуаціях сформована чітка послідовність етапів оскарження результатів, при цьому вирішення проблеми у більшості випадків реалізується на користь студента, що сприяє позитивній атмосфері освітнього процесу та мінімізує рівень виникнення конфліктних ситуацій

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

Доцільною була б активізація здобувачів щодо власної ініціативи та самостійності з перевірки на плагіат своїх наукових робіт

Рівень відповідності Критерію 5:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 5.1 - 5.3. Враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 5.4, голістичний підхід в оцінюванні, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 5 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Викладачі групи забезпечення ОП мають багаторічний науково-педагогічний досвід, проводять активну наукову діяльність, посідають високі рейтингові позиції серед інших науково-педагогічних працівників ЗВО. Викладачі з групи забезпечення активно працюють над публікацією власних досліджень у періодичних виданнях, які індексуються у базах даних Scopus та WoS, а також видають монографії, підручники. Серед останніх є видання, що рекомендуються МОН України у закладах середньої освіти. Для визначення відповідності кваліфікації педагогічного працівника займаній посаді проводиться планова атестація, положення про яку висвітлено на сайті ЗВО (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/08_Polozhennya_pro_atestatsiyu_pedagogichnyh_pratsivnykiv.pdf). Це дає можливість забезпечити досягнення програмних цілей та результатів навчання. При прийнятті на роботу науково-педагогічних працівників керуються «Положенням про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників та порядок проведення конкурсного відбору науково-педагогічних працівників» (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol_pro_obran_na_posadu.pdf), яке передбачає конкурсний відбір та врахування професіоналізму (стажування претендентів за кордоном, наявність наукового ступеня та вченого звання, досвід педагогічної роботи, наявність публікацій у провідних фахових виданнях України та зарубіжжя). Під час зустрічі з НПП було підтверджено дотримання у ЗВО процедури проведення прозорого конкурсного відбору викладачів на вакантні посади. Під час реалізації освітнього процесу НПП підтвердили проходження підвищення кваліфікації не рідше, ніж раз на 5 років (Положення про організацію стажування науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г. С. Сковороди http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro_organiz_stajyvann_nauk_ped_pratzivn.pdf).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедура конкурсного добору викладачів є прозорою, регламентується «Положенням про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників та порядок проведення конкурсного відбору науково-педагогічних працівників» http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol_pro_obran_na_posadu.pdf, з яким обізнаний науково-педагогічний персонал. Оголошення про проведення конкурсу, терміни та умови його проведення публікуються на офіційному веб-сайті Університету та у друкованих засобах масової інформації. Не поодинокими є випадки подання заяви претендентом з іншого ЗВО, двох та більше претендентів на одну вакантну посаду. Встановлено, що добір викладачів здійснюється, виходячи із визначених цілей ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

ЗВО тісно співпрацює з міськими і районними відділами освіти. Для реалізації ОП укладено угоди щодо педагогічної та науково-дослідної практики з закладами середньої освіти та науково-дослідними установами м. Харків. При проходженні практик викладачі групи забезпечення ОП спілкуються з директорами та вчителями щодо якості підготовки здобувачів та необхідності доповнень даної ОП. Роботодавці є активними учасниками наукових заходів (конференцій, семінарів, круглих столів), які проводяться на базі факультету та ЗВО. Експертна група переконалась у такій співпраці під час виїзної експертизи: за участю вчителів, НПП, викладачів з групи забезпечення ОП, здобувачів проводився методичний семінар «Природничі науки: минуле, сучасне та можливе майбутнє» (модератор: к.б.н., учитель вищої категорії, викладач предмету «Природничі науки» Харківського університетського ліцею М.О. Кравченко).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

На оглядові лекції у ЗВО запрошуються провідні фахівці науково-дослідних установ та закладів середньої освіти. Запрошені фахівці (наприклад, з НДІ біології ХНУ імені В. Н. Каразіна, Інституту проблеми кріобіології та кріомедицини НАН України, Інституту експериментальної та клінічної ветеринарної медицини НАН України) проводять окремі лабораторні заняття з ботаніки, зоології та анатомії на базі музеїв з ботаніки, зоології та анатомії ХНПУ імені Г. С. Сковороди. Керівниками практик є досвідчені вчителі м. Харкова та районних шкіл. Залучення до аудиторних занять представників роботодавців, професіоналів-практиків підтверджено під час зустрічей з НПП та зі здобувачами вищої освіти.

5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідно до «Положення про організацію стажування науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди» (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro_organiz_stajyvann_nauk_ped_pratzi_vn.pdf) викладач може обрати форму і місце стажування згідно професійних потреб. Практикується співпраця із закордонними закладами освіти з метою вивчення особливостей освітнього процесу. Викладачі групи забезпечення ОП проходять планове підвищення кваліфікації у провідних науково-дослідних установах та успішно вивчають іноземні мови, про що свідчить наявність відповідних сертифікатів. Близько третини викладачів мали закордоні стажування. Проведення анкетування серед здобувачів освіти щодо рівня професіоналізму НПП сприяють активізації особистісного професійного розвитку викладачів.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

За підсумками навчального року викладачі подають звіт, за яким розраховується параметрична оцінка їх діяльності, визначається рейтинг викладача. У ЗВО серед НПП проводяться загальноуніверситетські конкурси («Найкращий науковець (фахівець) року», «Людина року»), за результатами яких викладачів нагороджують грамотами та відбувається преміювання. Крім того, викладачі, які активно працюють з учнівською молоддю в межах МАН, олімпіад, турнірів (обласного та всеукраїнського рівнів), здійснюють профорієнтаційну роботу, нагороджуються подяками.

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

Група забезпечення – вмотивовані, відповідальні, фахівці своєї справи, з високими моральними принципами та переконаннями. На природничому факультеті існує та підтримується добра традиція наукових шкіл, повага до наставників та наступність наукових поколінь. У ЗВО добре організована система рейтингування, підвищення педагогічної кваліфікації викладачів, включно із закордонними стажуваннями. Застосовуються різні форми заохочення

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

Не виявлено

Рівень відповідності Критерію 6:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.1 – 6.6. ОП та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідають Критерію 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП достатньо забезпечена лекційними аудиторіями з мультимедійним обладнанням; аудиторіями та науковими лабораторіями, які оснащені як традиційними, так і сучасними засобами навчання (зокрема кожна з лабораторій оснащена сучасним мікроскопом з тринокулярною насадкою та камерою для виведення зображення на монітор комп'ютеру та екран через мультимедійний проектор). На природничому факультеті функціонує зоологічний музей імені О. П. Крапивного, ботанічний музей та музей анатомії, оранжерея з чисельною колекцією рослин тропіків та субтропіків. Здобувачі забезпечені гуртожитком, на базі природничого факультету є медпункт для надання невідкладної медичної допомоги, функціонують 2 буфети та їдальня. Наукова бібліотека у навчальному корпусі, де реалізується дана ОП, має читальний зал, чисельний бібліотечний фонд, електронний каталог, надається доступ до баз даних Scopus та WoS. Здобувачі вищої освіти мають єдиний читацький квиток, який діє у всіх ЗВО м. Харкова. До всіх дисциплін ОП розроблено навчально-методичне забезпечення, яке періодично оновлюється відповідно до сучасних тенденцій розвитку біологічної науки та вітчизняної системи освіти.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

ЗВО надає безоплатний доступ здобувачам та викладачам до наявної інфраструктури та інформаційних ресурсів, що було підтверджено під час відповідних зустрічей зі здобувачами та групою забезпечення даної ОП. Є підключення до Інтернету, в навчальних корпусах та гуртожитках наявні WI-FI зони. Для студентів та викладачів надається (мінімум на місяць) безкоштовний доступ до інформаційних баз даних Scopus та Web of Science.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

Навчальні приміщення, рекреаційні зони, які використовуються при реалізації даної ОП, відповідають санітарно-гігієнічним нормам, правилам пожежної безпеки та нормам з охорони праці. Членам експертної групи були надані документи, що підтверджують проведення інструктажів з техніки безпеки серед професорсько-викладацького складу та здобувачів (у тому числі під час канікул та на території гуртожитків). Є спортивні зали та майданчик, приміщення для організації культурного дозвілля. За потреби здобувачів діє психологічна служба. На природничому факультеті для всіх учасників освітнього процесу створено сприятливий морально-психологічний клімат.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Зі співбесід із здобувачами та студентським самоврядуванням встановлено, що робота деканату та допоміжних підрозділів задовольняє освітні потреби студентів. Здобувачі освіти мають можливості індивідуальної взаємодії із викладачами. Для психологічної підтримки на факультеті працює психологічна служба. Освітня підтримка забезпечується НПП та адміністрацією факультету у процесі неформального спілкування, консультативної допомоги з навчальних дисциплін та засобами соціальних мереж. Інформаційна підтримка надається через наповнення та оновлення інформації на сайті ЗВО та факультету. Налагоджена комунікація між адміністрацією факультету зі здобувачами через кураторів та старостат. За відгуками студентів, адміністрація природничого факультету надає оперативну організаційну підтримку. Щорічно проводиться ярмарок вакансій. Крім того, протягом навчального семестру систематично здійснюється інформування здобувачів щодо вакансій, інформація про які надходить з Департаменту освіти Харківської міської ради та Департаменту науки і освіти Харківської ОДА та від роботодавців особисто. У межах соціальної підтримки здобувачів ведеться облік осіб, які потребують соціальної та психологічної допомоги (внутрішньо переміщені особи, сироти, особи з багатодітних сімей, з особливими потребами та ін.). Надається незначна матеріальна допомога здобувачам, які перебувають у складних життєвих обставинах.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

За даною ОП здобувачі з особливими освітніми потребами на даній ОП не навчаються. Проте у ЗВО розроблений механізм та створені достатні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами у межах ОП (наприклад, навчається здобувач, якій надано індивідуальний графік навчання за сімейними обставинами (маленька дитина).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час зустрічі здобувачі зазначили відсутність конфліктних ситуацій при реалізації ОП щодо сексуальних домагань, дискримінації, корупції тощо. У ЗВО розроблений та функціонує механізм виявлення та попередження конфліктних ситуацій, представники адміністрації ЗВО надали журнали фіксації таких звернень. Інформація про виникнення конфліктних ситуацій надходить через сайт ЗВО та телефон довіри (здобувачі проінформовані про такі можливості).

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

У створенні сприятливого освітнього середовища на факультеті активну роль відіграє адміністрація факультету та гарант. У ЗВО проводиться систематична робота із осучаснення лабораторного обладнання. Кожна лекційна аудиторія оснащена комплексом сучасного мультимедійного обладнання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

Варто приділити увагу активізації студентського самоврядування на факультеті; посилити матеріально-технічну базу (наприклад, доцільно було б мати на факультеті мультимедійну дошку, якою обладнані більшість ЗЗСО). Учасники освітнього процесу мають можливість безкоштовного доступу до міжнародних наукометричних баз даних Scopus, WoS та інших електронних ресурсів близько місяця на рік у даному ЗВО, у інший час навчального року - через уніфікований читацький квиток у інших ЗВО м. Харків протягом року.

Рівень відповідності Критерію 7:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

За підкритеріями 7.3, 7.4, 7.5, 7.6 встановлена повна відповідність Критерію «Освітнє середовище та матеріальні ресурси». Враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 7.1 та 7.2, голістичний підхід в оцінюванні, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 7 з недоліками, що не є суттєвими та у ЗВО проводиться робота над їх усуненням.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

У ЗВО сформована чітка поетапна процедура розробки, моніторингу та перегляду ОП. Профілі освітніх програм, в тому числі й «Біологія та валеологія в закладах освіти» оприлюднені на сайті ЗВО (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Profili_OP/Biologia.pdf). ОП акредитується вперше, у ході її упровадження перегляд не здійснювався.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Здобувачів, які навчаються за даною ОП, щосеместру анонімно опитують (анкетування) щодо якості освітнього процесу у ЗВО, якості ОП та роботи викладачів. На це вказали не лише НПП групи забезпечення, а і здобувачі під час зустрічі. Анкети аналізуються на випусковій кафедрі та відділом менеджменту і моніторингу діяльності університету. Здобувачі поінформовані про можливість впливати на зміст та якість освіти. Результати опитування обговорюються на засіданнях кафедр, науково-методичної комісії природничого факультету та Вченої ради ЗВО (були надані відповідні протоколи). У бесіді здобувачі вказали на відкритість та готовність НПП вносити зміни до змісту силабусів на основі побажань здобувачів.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

Роботодавці є активними учасниками процесу внутрішнього забезпечення якості ОП. Під час зустрічі з роботодавцями директори закладів загальної середньої освіти вказали на таку систематичну роботу, яка здійснюється під час проведення педагогічних практик у закладах середньої освіти та на базі ЗВО під час семінарів, майстер-класів тощо за участі роботодавців. Більшість роботодавців є випускниками факультету попередніх років. Робота має систематичний характер. Пропозиції від роботодавців враховуються та активно упроваджуються при реалізації ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Дана ОП проходить первинну акредитацію. Випуску здобувачів у 2019 р. не було. Проте на природничому факультеті існує практика аналізу інформації щодо працевлаштування та кар'єрного шляху випускників за спорідненою спеціальністю з біології. Інформація про працевлаштування випускників щорічно надходить до ЗВО від Департаменту освіти Харківської міської ради та Департаменту науки і освіти Харківської ОДА. У регіоні існує потреба у фахівцях даної спеціальності. Налагоджена плідна співпраця з випускниками минулих років, про що свідчать їх участь у покращенні матеріально-технічної бази ОП, співпраця на рівні дорадчих і консультативних органів ЗВО та відгуки роботодавців на дану ОП. На зустріч експертів з роботодавцями були запрошені випускники попередніх років, які займають керівні посади у закладах середньої освіти.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Внутрішнє забезпечення якості освіти у ЗВО – складова роботи відділу менеджменту та моніторингу діяльності університету. Пропозиції щодо поліпшення якості ОП від науково-педагогічного складу, здобувачів, роботодавців (наприклад, щодо поліпшення матеріально-технічного оснащення) розглядаються на засіданнях науково-методичної ради природничого факультету, Вченої ради факультету та ЗВО.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Оскільки ОП акредитується вперше, даних про її недоліки та зауваження відсутні.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Забезпечення якості освітнього процесу - важливий напрямок діяльності ЗВО. Викладачі групи забезпечення ОП є вихованцями всесвітньовідомих наукових шкіл, які функціонують впродовж багатьох десятиліть на природничому факультеті. Професорсько-викладацький склад має сформовану культуру якості, яка транслюється на здобувачів ОП, на що було акцентовано під час зустрічей з академічним персоналом, роботодавцями, студентами. Під

час проведення зустрічей з усіма фокус-групами відзначено розуміння цілей та змісту даної ОП; професорсько-викладацький склад демонстрував компетентність та відповідальність у організації освітнього процесу; всі викладачі групи забезпечення даної ОП приділяють належну увагу вдосконаленню змісту та методиці викладання дисциплін.

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

Сформована культура якості науково-педагогічних працівників формує відповідне ставлення та культуру якості здобувачів. Проводиться систематичне врахування пропозицій здобувачів вищої освіти та роботодавців щодо якості ОП. Відкритість та готовність викладацького складу групи забезпечення ОП до змін та діалогу із здобувачами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

Відсутність інструментарію щодо вимірювання якості за окремими напрямками реалізації ОП. Суб'єктна роль студентського самоврядування у процедурах внутрішнього забезпечення якості на етапі становлення.

Рівень відповідності Критерію 8:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 8.1, 8.3 - 8.7. Враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 8.2, голістичний підхід в оцінюванні, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 8 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Нормативно-правові акти, що діють у ЗВО, чітко окреслюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу даної ОП (Статут університету http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Statut_30.08.2017.pdf, Колективний договір між адміністрацією та трудовим колективом http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Profkom/kol_dog_16_20.pdf). Вони оприлюднені на сайті ЗВО та дотримуються під час реалізації освітнього процесу за даною ОП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Вимога щодо розміщення освітньої програми виконана у зазначені терміни. Адреса веб-сторінки є активною (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Profili_OP/Biologia.pdf). Оскільки ОП акредитується вперше, інформація про зміни до неї на сайті ЗВО відсутня.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

На сайті ЗВО оприлюднено опис та зміст ОП, описи та силабуси усіх її компонентів. Обсяг інформації є достатнім, уможливорює обґрунтований вибір вступниками цієї ОП та високий ступінь інформованості зацікавлених сторін і суспільства щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою. Зауваження і пропозиції стейкхолдерів стосовно ОП ЗВО отримує шляхом повідомлення через сайт ЗВО (лінк «Зв'язок з нами» <http://hnpu.edu.ua/uk/contacts>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

ЗВО пропагується політика відкритості щодо доступу до інформації стосовно особливостей освітньої діяльності. Нормативно-правові документи, які регламентують вступ та функціонування ОП, оприлюднені на сайті ЗВО, що дає змогу всім зацікавленим сторонам отримати необхідну інформацію щодо особливостей підготовки здобувачів за даною освітньою програмою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

Не виявлено

Рівень відповідності Критерію 9:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 9.1 – 9.3. ОП та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідають Критерію 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Факти, докази та їх аналіз:

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямів досліджень наукових керівників.

Факти, докази та їх аналіз:

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Факти, докази та їх аналіз:

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Факти, докази та їх аналіз:

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Факти, докази та їх аналіз:

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

Загальний аналіз щодо Критерію 10

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10:

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10:

--

Рівень відповідності Критерію 10:

<i>Рівень А / Рівень В / Рівень Е / Рівень F</i>
--

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10:

--

5. Інші спостереження

Експертна група хоче зазначити високий рівень підготовки до акредитаційного візиту з боку гаранта програми доктора сільськогосподарських наук, професора, члена-кореспондента Національної академії аграрних наук України І. А. Іонова, декана природничого факультету, д. б. н., професора Т. Ю. Маркіної, колективу всього природничого факультету. Завдяки узгодженій роботі керівництва університету, факультету та робочої групи ОП програма візиту виконувалася у чітко зазначені терміни, фокус-групи мали оптимальну чисельність, експертам надавався доступ до навчальних приміщень та додаткової документації з організації освітнього процесу. Колектив природничого факультету складається з фахівців, відданих своїй справі. Унікальність даної ОП полягає у формуванні кваліфікованого вчителя (викладача) в умовах спадкоємності наукових шкіл, які формувалися протягом багатьох десятиліть. Атмосфера поваги до сформованих наукових шкіл одного з найстаріших педагогічних ЗВО України відчувається під час спілкування з науково-педагогічним персоналом, здобувачами, які тепло та з гордістю демонструють музеї та навчальні аудиторії імені видатних вчених – педагогів даного ЗВО.

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	А
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	А
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	А
Критерій 10. Навчання через дослідження	

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

До звіту додається: програма відвідування ЗВО

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Голова експертної групи

Копійка В. В.

Члени експертної групи

Цуруль О. А..

Шутка І. В..